ɪE. Bvxil oronuudai proletaarinar, negedegtii

...IAAD-MONGOL ...NEN

...noi Komuniis (bolъşeviig) Paartiin Buriaad-Mon-
...Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed
...Respyybliikiin Centraalin Gyisedxexe Komiteedaiba
...uudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriin oorgan

№ 139 (2172)
1937 onoi ijyyniin
20
14-xi ZILEE GARNA.
Ulaan-Yde ◆ BMASSR
Ceentrsojuuziin 19.

Bide daxin jixe gazar deeree busaza jireebdi

Moskvaa, Xoito dalain zamai Glaavna Ypravleenida, TASS, „Praavdada", „Izveestide"

Amdeerma ijyyniin 16-nai ygleeenei 5 çaas (Raadioo) 3 çaas 40 minuutada 4 maşiinanuud Amdeermada buuba. Amdeermiin xydelmerişedei arai geze byten bailgahan baga xemzyyritei sahan aerodroom deere hain buugaabdi. Bide daxin jixe gazar deeree busaza jireebdi.

O. J. Şmiidt.

...ARILGIIN DYN BA ...NAI ZORILGONUUD

...xabarai tarilga ...na. Ijyyniin 15-...deegeer tarilgiin ...blike soo 93,3 ...edxegdebe. Oroo-...i tarilga xysed ...ed olon aimag-ra-...rai tarilgiin xy-...naar, emxiteigeer ...geer, oroin ta-...yi. Yşeeş xozom-...zarim somon ba ...ii. Tiibe jaabaş ...ai tarilgiin dyn ...aad baina. ...şeniiciin tarilga ...ı zaabariaar, bo-...orto yngergeg-...ı tarixa tysebii ...byxen dyyrge-...respyybliike soo ...oceent tysebhee ...ba. Ene bolbol ...iin jixexen am-...Kolxoozuudai ta-...de ziseegyi hai-...gotoigoor eldeg-...in yjede erxim ...riiin zişee xa ...n olon şine sta-...boloo. Manai res-...olxoozuudai ma-...iin xysen ulam ...baina. Ene xaba-...jixenxi xubiii ...iba. Xeden jixe ...maşiinaar azal-...lei teexnikii hai-...sadahan kaadar-...baihanь eli xa-

...sagai ularil ai-..., hain baiba. ...unş aimaguudta ...yrgen jixe ta-...tariaanai garasa ...hainaar exileed ...Xaa xaanagyi ...xerze, zigde bai-...baixadaa, ynder ...abxiin exi yzeg-...xalan tyryylne. ...baixada, gansal ...elmeri deerehee ...ıe şiidxegdexe. ...rgasa abxa zoril-...ixadaa, bidener ...n malgaigaa aban-...rilxe johotoibdi

...olxoozuud tari-...aa xaişa xereg ...ybehe yrmedhe-...ba tarşaa xor-...odo xamaarxana-...aa, xeden minga ...l tariaagaa geexe ...iimede, hanaa ...nazagai huuxa ...l, xamag byxii ...xa geze medeed, ...l şangaar teme-...Paartin ba so-...nizaacanuud, ga-...anuud tarilgaa ...eed, hanaa amar-...diingee xytelbe-...aisa şangadxaxa ...iin alduu endyy-...ıь zahaza, yndyr ...e temeselii bolь-...mxidxexe tedenei ...ı.

...ilgiin tyseb soo ...i tarilga orolso-...duu maldaa el-...ıe tezeel beled-...malazaltai manai ...e aixabtar jixe ...ee saganь oroitoo ...ıı tezeelei ybehe ...nogoon soloomo tarixa tysebee erxebişe dyyrgexe.

Olonxi aimag-rajoonuudta urgasa xuriaalgada beledxexe xydelmeri yşee exileedyi. Maşiina zebsegei zahabari jabuulagdanagyi. Egeen tyryyn maşiina zebsegee zahaadyi baigaad, urgasa xuriaalgada beledxeze bainabdi geze xelexe jamar barimta baixab! Tarihan tariaamnai jamaraar urgaza bainab, ybehe yrmedehen daraza, tarşaa xoroxoi delgerze baina gy geze anxaral yşee dutamag baina. Selengiin aimagai „Bolъşeviig" ba Leeninei neremzete kolxooznuud (Nojoxon) ene xabar tarilgiingaa gazarii muugaar eldehen baigaa. Tereenei gemeer mynee tariaalan deerenь bog ybehen urgaza exilhen bolboş, bog ybehe tyylge emxidxexe tuxai xenş oroldonogyi. Aglin aimagai zarim kolxoozuud tariaalangaa xaşaalaadyi baihan deerehee, xeden olon gektaar tarilgiin tyryyşiin garasii aduu malda ediyylze, tyibyylze baiba. Ede faaktnuud jyy gerşelneb gexede tendexi paartiin ba soveedai organizaacanuud ynder urgasiin tylee temeselde xaixaramzagyigeer xandaza baihaniii gerşelne.

Baha jirexe zilei urgasa tuxai martaza bolxogyi. Seber hain paar beledxexe jabadal bolbol jirexe zilde ynder deede urgasa abxiin huuri myn bolno. Gexe zuuraa ertiin seber paar xaxalxa tysebei gyisedxel tahaldaba. Zybxen Alairai, Zakaaminai ba Kabaanskiin aimaguud ertiin seber paar xaxalgii bolzor soonь dyyrgebe. Olonxi kolxoozuud tarilgaa dyyrgeheer paar xaxalga exilxiin orondo, „amaralta" ba zabharalalga xeze, ynetei sagii demei yngergee. Ene bolbol paar xaxalga tahaldaxiin ajuulda xyrehenei gol şaltagaanь myn. Traaktorai paarknuud urda şelen muugaar xydelmerilne.

Selengiin aimagai „Kominteern" kolxooz xabarai tarilgaa dyyrgeheer paar xaxalgada orood, tysebee 164 proceent dyyrgebe. Mynee tere paarai xojordoxi xaxalga exilee, Ybehe ba tariaanai xuriaalgada hainaar beledxeze baina. Maşiina zebsegenь zahagdaa. Sabşalan —xadalangaa seberleze ba uhalza baina. Jaaxadaa bişe kolxoozuud eneen şengi, hainaar xydelmerilne ygeib?Eneende bolьşeviig zorig ba oroldolgo dutana.

Kolxoozuudai tariaalan zigde hainaar urgaza exileed, xura boroon orozo, gazarai şiig noiton elbeg. Uşar iimede, mynee jyy xeregteib gexede, tariaalangaigaa xoinohoo haisa xuriaalxa, urgasa xuriaalgada beledxeze xeregtei. Faşiizmda bejee xudaldaza, Exe oronhoo urbaad, dain baildaanai interveence beledxeze baihan predaatelьnuudai xaratai muuxai xeregte soxiso ygexiin tulada, erxim hain urgasa abza, socialiis oronoigoo oborooniin xyşe şadalii bexizyylxe ba eeheedingee revoliyycen heremzee xursadxaxa komuniist, komsomoolşuud ba kolxooznig byxenei yyrge myn.

Exe oronoo buladaar xujaglaxa

SSSR-ei oborooniin urihalamza gargaxii zasagai gazarhaa erinebdi

(Moskvaagai, stanoog xedeg, Ordzonikiidziin neremzete zavoodai kolektiivai rezoliyyce).

Urbagşad ba spioonuud, faşiizmiin buzar muuxai xylehenşed zoxistoi xeheeltii abba.

Tedeniii Soveed Xolboonoi byxii arad muulna. Ordzonikiidziin neremzete stankzavoodai kolektiiv bolbol, predaatelьnuudai baanda tuşaa gargahan Soveed syydei zyb şiidxeberii ton xanamzataigaar ugtaba.

Byleg spioonuudii ygei xeze usadxahan uşar bolbol. manai aldarta Ulaan Aarmiin xysii xede daxin ylyy bexizyylne. Xydelmerişen - Tariaaşanai Ulaan Aarmi bolbol manai oronoi xeden milioon azalşan niitede aguu jixeer etigeglegdeg ba tuhalagdadag baina. SSSR-ei oborooniin urihalamzii gargaxa tuxai Soveed Xolboonoi tyryy tymer zamaixidai xandal gii „Praavda" gazeetada unşababdi. Stanoog xedeg, Sergoo Ordzonikiidziin neremzete zavoodai kolektiiv tymer zamaixidai ene hain yysxelii xaluunaar haişaaza, oborooniin urihalamzii ali bolxoor şamdaza gargaxii soveedai zasagai gazarhaa erine. Tyryy tymer zamaixidai uriaalii manai oronoi byxe araduud haişaaza, ene urihalamzii taraaxada xabaadaza Soveed Xolboonoi xysii byri jixeer bexizyylxe beze geze bide naidanabdi.

SSSR-ei oboroonii yderhee yderte bexizyylxebdi.

Manai Soveed zasag manai aldarta komuniis bolъşeviig paarti, manai tyrel ba inag voozdь nyxer Staalin mandag!

(Zavoodta baigaa byxii 3 xalaanai xydelmerişedei suglaan deere abtaba).

Oronoigoo oboroonii byri jixeer bexizyylxe urihalamza gargaxii erinebdi

„Xaarьkov, 16. (TASS). Staalinai neremzete, elektromexaniis ba trybogeneraatoron zavoodai byxii ceexnyydte olon xynyydei suglarhan miitingnyyd bolbo.

Zavoodai 19 mingan zontoi kolektiiv rezoliyyce dotoroo medyylheniinь:

„Staalinai neremzete, Xaarьkovoi elektromexaniis ba trybogeneraatoron zavoodai xydelmerişen, inzeneer, teexnigyyd ba albaxaagşad bolbol tymer zamai xydelmerişedei bolъşeviig yysxelde bajar xyrgeze, oronoigoo oboroonii bexizyylxe gyrenei urihalamza gargaxii manai zasagai gazarta erilte xenebdi.

Aradai daisadai buzagai xorlolgodo xariuu bolgon bidener Leenin—Staalinai paartiii, aradai aguu jixe voozdь nyxer Staalinii toiron byri nigtaar zagsaxabdi".

Rydoolьf aralhaa Amdeerma xyrter

Zorigtoi poliaarniguudai samolioodud Rydoolьf aralai aerodroom deere xeden xonog soo Amdeerma teeşe niidexeer belen bolood baihanş bol agaarai baidal haatuulna. Yyletei baigaa, sahan oroo. Amdeermahaa xysetei halxin xodo ylieeze baiba.

Ijyyniin 15-nai ygleegyyr Amdeerma—Rydoolьf aral xoorondoxi traassa tuşaa agaarai baidal haizarxada, ekspediicede xabaadagşad staartalxa geze şiidxebe.

Anxan 20 çaas 03 minuutada Moolokovoi samoliood agaarta degdebe. 20 çaas 09 minuutada Alekseejev ba Goloovinai samolioodud niidbe. 20 çaas 20 minuutada Vodopъjaanov niidebe. Mazyryygai „N—169" samoliood, uradxaal mylihen deerexi staanciinxinda tuhalal xeregtei bolxo magad tula yldebe.

20 çaas 40 minuutada 4 samolioodud raadiomajaagai zoonodo orobo. Vodopъjaanovai samoliood deerehee O.J. Şmiidt „Zergedeebdi şuluun zamdaa oroobdi" geze medeesebe.

21 çaas 40 minuutada „Bareenciin dalai deere jabanabdi". 23 çaas 15 minuutada „gorizoontodo Noovaja zemliaagai xadanuud xaragdaba" gee. 1 çaas 20 minuutada samolioodud Noovaja zemliaagai zyyn ergi zubşan Matoçkin şaar deegyyr niideze yngerbe. Zamainь 5-nai 4 xubinь ara taladanь ylee. Niidelgiin ysloovi haizarba—selmeg. 3 çaas 20 minuutada Vodopъjaanovai samolioodoi boort deerehee Moskvaada radioograamaar medeesexedee: „Vaigaçii yngerbebdi Amdeermada dytelze jabanabdi. Şmiidt" gebe.

Ygleenei 5 çaasta Otto Juylьjeviç Şmiidt Maskvaada iize medeesebe:

..3 çaas 40 minuutada 4 maşiinanuud Amdeermada buuba". Yşee negen etaap gaixamşag hainaar dyyrbe. „Sadkoogoi" samolioodudai meere asarxatainь adali endehee seke Moskvaa şiglen niidexebdi".

„Sadkoo" Amdeerma oşoxo zamdaa

„Sadkoogoi" boort, ijyyniin 16. „Viaatka" geze paraxoodai Narьjaan Maarhaa asarhan nyxer Goloovinoi samoliodui meerenyydii ijyyniin 15-nai ydeşelen „Sadkoo" boort deeree abaad 2 çaas 20 minuutada Amdeerma oşoxo zamdaa garba.

Tymer zamaixinai duradxalii xaluunaar ugtaba

Kazaanь, 16.(TASS) Tataarai azalşad oborooniin urihalamza gargaxa gehen duradxalii jixeer haişaana.

Stanook xedeg „Kraasnii pyytь" geze zavoodai xydelmerişen ba albaxaagşad togtool dotoroo bişeheniinь:

„Moskvaagai ba Doneeckiin tymer zamaixidai duradxalii bide jixe haişaanaabdi, manai socialiis Exe oronoi xamagaalalgiin xysiiji byri jixedxexiin tulada urihalamza gargaxiinь zasagai gazarta erilte xenebdi".

Kolxoozuudai tariaalan deerehee

Muugaar xydelmerilhenei yre

Selenge. Nojoxonoi somonoi Leeninei neremzete kolxooz (tyryylegşenь nyx. Naidaanov) bolbol xabarai tarilgii şanar muutaigaar yngergehen baixa jym. Tereenei gemeer bog burtag ybehen jixe urgahan bolboş tereeniii tyyze halgaxa tuxai hanalaa tabiaagyi.

Çabdagai.

Morinoi xysii xeregseengyi baiba

Muxar-Şiber. Sagaan-Şuluutain somonoi Staalinai neremzete kolxooz bolbol mynee zilde xamta 290 gektaar paar xaxalaxa tysebtei baihan aad, odoo 130 gektaar paar xaxalba.

Ene kolxooz bolbol moridoor paar xaxalaxa xydelmeriii bagaar segnedeg ba paar xaxalgada oroitozo orohonhoo iime bişiixan gyisedxeltei baina.

B. C.

SSSR-ei CGK ba AKS-ta

SSSR-ei CGK ba Arkomsoveed bolbol, koorpusai komandiirnuud nyxed Velikaanov M.L. ba Kyylika G.I. gegşedte 2 dugaar raangiin komandaarmnuudai seregei nere zerge olgobo. Koorpusai komandiir nyxer Beerzin J.K. gegşede Ulaan Aarmiin 2 dugaar raangiin Komisaarai nere zerge olgobo.

**

SSSR-ei Arkomsoveed bolbol nyxer Caguurija M.K. gegşii SSSR-ei gyrenei tyseblexe komiisiin dergedexi aradai azakuin byridxelei Centraalin ypravleeniiin naçaalьnigai orologşo bolgon tomilobo.

**

SSSR-ei Arkomsoveed bolbol nyxer Strymiilin S.G. gegşii SSSR-ei gyrenei tyseblexe komiisiin dergedexi aradai azakuin byridxelei Centraalin ypravleeniiin naçaalьnigai orologşiin ujalgahaa syleelbe.

BMASSR-ei Konstituucii zybşenxelselge

„Udaarnigaixinai“ suglaan

Muxar-Şiber Zaganai solьsoveedai „Udaarnig“ geze kolxoozdo ijyyniin 6-ai yder ene kolxoozoi geşyyd suglaza, BMASSR-ei Konstituuciin projeekt tuxai xelsebe. Suglaragşad bygede projeektii ton jixeer haişaaza, xeden olon asuudalnuudii hurahan ba duradxalnuudii oruulhan baina.

Aradai azaxuin zilei tyseb zoxiooxodoo, xydelmerişen ba kolxoozniг niitiin xelselgende tabixa johotoi. Ene bolbol nege talaar xeregte tuhatai, nygөө talaar tyseblexe jabadalda kolxoozuudii hurgaxa baina. Tiigeed gyrenei tyseblexe gazarnuud bolbol modonoi beledxel, şirelge urdxalga bişe bişe gyrenei udxaşanartai xydelmerinyydei tysebii zileigee tysebii zoxiooxohoonь tyryyn kolxoozuudta xyrgedeg haanь zoximzotoi hen. Teregyide modobeledxelei tyseb nege amiaaraa, urdxalgiin tyseb nege amiaaraa jirexedee, kolxoozuudai xydelmeriiin xysenei zyb xubaarilalgada haad bolno gelsebe. Konstituucada sexe xabaadaxaşgyi bol tyseblexe oorganuudai xydelmeride xabaadaxa ene metiin hanamzanuudii olon kolxoozniguud oruulhan baigaa.

Buriaaad-Mongol respyyblike gol tyleb malazaltai respyyblike bolxo tula, malazalai amiaaraa arkomaad bii bolgoo haa taarmzatai baixa hen geze kolxoozniguud duradxal oruulba. Kolxoozniguudai amaraltiin erxe Konstituuca dotor bişexe xeregtei gehen duradxal myn oruulaa.

Ene kolxoozoi geşyyd konstituuciin projeektatai daşaramduulan өөhediingөө azalii ersәmetei jabuulxa, yseg bişeg medexegyiji 100 proc. usad xaxa, xuriaalgiin beledxelii erteenhee xexe, tariaanai ybhe tyyze, urgasa deeşelyylxe geze ujalganuudii abba.

Konstituucatai xolbogduulan poopuud, naçoodçiguudai xeze baigaa xydelmeriii eliryylxe ba revoliyycen heremzejee deeşelyylxe tuxai xeden kolxoozniguud şuxalaşalan xelebe.

Tereşelen Xara-Şiberei s) soveedai Lieevidivei ba Raazymovai neremzete kolxoozud deegyyr Konstituuciin projeekt tuxai xelelseen bolhon baina.

N. C.

Miniii duradxal

BMASSR-ei onso VII xuralaar xelsegdeze batalagdaxaa baigaa Buriaad-Mongoloi Konstituuciin projeekt soo xelegdehen, Buriaad-Mongol azalşanai yrgen erxe syløө ba xyndete ujalganuudii yzexedөө gyn jixeer bajasanab. BMASSR-ei graazdanuud bolbol, erdem hurxa erxetei baixa gehen 88 dugaar zylei yndehөөr, tyrelxi xelen deeree hurgaxa jabadalii bi bagşa xyn tyløөdөө ulam hainaar tabixab geze bejejee ujalgalnab. Manai Buriaad-Mongoloi Konstituuciin projeekt bolbol өөhediin erxe baidaldа jixe zoxidoor taaruulza zoxioogdohon baina.

Projeektda miniii hanamzaa oruulxa uşar bolbol, Konstituuciin 14 dexi zyilde BMASSR-ei byridehen aimaguud soo „Boxonoi aimag“ geze orolsohon baina. Ene jyyn deerehee iime neretei bolhon jym gebel, bajad nojod „Bөө Xaanaa“ aldarşuulan ene niutagii „Bөө-Xaan“ geze nerelehen baina. Xuuşanai xereg xytelberi ba bişegyydii yzexede „Bөө-Xaan“ geze xoorondonь zuralaa tataza bişexe jym. Tiigeed, Staalin Konstituucahaa tyrehen Buriaad-Mongoloi Konstituuca soo goo xuuşanai xog bogjoduul ylegdel bolxo „Bөө-Xaan“ gehen muuxai nerii helgeze, ene aimagta nege ondoo nere olgobol zoristoi geze hanamzaa oruulnab.

BMBASR-ei Konstituuciin projeektii batalxadaa miniii hanamzii xangaza batalxii naidanab.

Erxiin L.B.

YSEGTE HURGAKA MEETODAI TUXA

(Xelseen bolgoxiin tula zoriuulba)

Xyygedii hurgaxa jabadal bol bol exin hurguuliiin bagşanarai negen şuxala zorilgonь bol boş olonxi bagşanar eneende hanalaa ton baga tabidag baina. Eneenei tuxai garhan litera tuura, zaabarinuudii unşadagşgyi.

Şabinar bolbol exin hurguuliin negedexi klaashaa exileed, xedeşeneen hainaar hurahanaigaa zişeegeer, saaşaa huradag geze xen byxende eli. Xerbee, exin hurguuliiin bagşa xyygedii ysegte hurgaxa meetedei talaar mergezel bagatai baigaa haanь, tereenei şabinar ysegte mugaar hurahan deerehee, xo zomoo yni udaan, unşaxa ba bişexedee alduu xedeg baixahaa gadana, tus dotagdaliinь usadxaxa jixe berxetei baidag.

Xyygedii ysegte hurgaxa xydelmeriiin xangaltagyi baihan ba şabinarai unşaxa bişexedee alduu jixe xedeg nege jixe gol şaltagaaniinь jyyb? Ene xydelmerii eneenhee urag şa „byxeli ygiin meetedeer“ jabuuladag baihanai gem geze xelebel zoxino. Tus meeted bol bol anxa koompleksiin sisteemiin yjede delgerhen, mynөө so veed hurguulida keregleze bolxo gyi, pedalooqi“ geze erdem uxa anai johondo tus xarşa xelberel dagagçadai tarihan xoron myn.

Eneenhee xoişo „byxeli ygiin meetodii“ hurguuliiin praaktixadaa ogtolon xaxasuulaza, mynөө şine abtahan Anaralitiko sintetiis meetod xeregleze, bagşa byxen xyygedii ysegte hurgaxa johotoi bolno. Iime tula „byxeli ygiin meetodei“ soxom jamarnuud dutuutai baihiinь ende tobşoor temdegleze, saaşanь bagşanarai ene anaralitiko-sintetiis meetod jamaraar xeregeleze baihan tuxai tylebiinь abza bişegdexe baina.

„Byxeli ygiin meetodei johoor xyygedii ysegte hurgaxiin exin yjede, ygenyydii abza abianai anaalis xexe ba siinteslexe johon ogto baigaagyi. Myn saaşaa bolxodoo ygenyydii yje yjeer, yseg sygeer anaalizlaxa jabadal ton jixe tutamag xereglegdedeg baigaa. Eneen deerehee xyyged bolbol byxeli yge xaraad, taamag tuxailaza ene bolbol tiime yge baihan bololtoi geze hanaagaaraa taaruulan unşaza, yge harиuu nerlexe, ygiin hyyiii eli bişeer dutuu xelexe ba orfograafiiin talaar jixe alduu xedeg baigaa.

Paartiiin ceenteraalin komiteedei hurguuli tuxai gargahan togtooIиud soo, hurgalgiin xydelmeri sisteematikataigaar jabuulxa, soveed hurguuliiin praaktikahaa zyynee xelberegşedei teoorii ogtolon xaxasuulxa geze sexe zaagdahan baina.

Xyygedte erdem uxaanai huurii sistemaatixataigaar ba gynzegiigөөr oilguulxa jabadalda, soveed pedagogiis johii ebdegşedei xuurmag teoori bolxo koompliksin sisteemiin yleg del mynөө xyrter yldөөd, byxeli ygiin meetedeer damzaza jabadag baina.

Iime tula tus meetodeer xyygedii ysegte hurgaxa jabadaltai eris temeseze, mynөө erxim hain hurguulinuudai praaktika deere şalgagdaza garhan anaralitiko-sintetiis meetodeer xyygedii ysegte hur gaxa jabadalii gol bolgon abta han baina. Zygөөr, ene anaralitiko-sintetiis meetodii manai soveed hurguulida xereglexedee, revoliyyciin urtai xeregledeg janzaaranь abtahan bişe komuniis johoor bagaşuudii hurgaxa ba xymyyzyylxe erilte nyydte taaruulza, erxin amzaltanuudii xaruulhan hurguulinuudai dyrşel deerehee abza xeden zergiin zahabari, nemeltenyydii oruulagdaa.

Ene anaralitiko-sintetiis meetodei gol tyleb jyyb? Nen tyryyn medyylel abza tere „me dyylelhee ygenyydii ygenyyd hee yjenyydii, yjenyydhee abi aanuudii ilgaruulza anaalizlaxa. Ene zuuraa yge ba ysegei dyrse daramalaarş, bişemeleerş xyygedtee xaruulza bolxogyi, seezeer xynei xelehen medyylel soo jamar yge nyyd ba yje byxende jamar yjenyyd, yJe byxende jamar abiaanuud duuldahii ilgaruulza hurgaxa. Iigeze (xeze tus yrөөgtөө yze toi abiaagaa seezeer tereenee ilgaruulza bolohon xoinonь,tere ab temdeglehen daramal y ruulxa. Tiiged xaişalaı gyydii xeregleze tere han abiaanaigaa xab taigaar ygiin yjeny yjenyydhөө ygenyydii goxo. bolno.

Iigeze deere xelegde hoor uridşalan haitar han xoinoo, şine ta abiaanhaa garhan y ba medyylel unşuulxa

Ene meetodii urdanı ledeghee ondoonь jyy de, nege yrөөg soo yg liz ba siintes xojorii x ze dyyrexe baina. Ziş medyylelhee ygenyy nyydhee yjenyydii, yje abiaanuudii anaalizla şalan seezeer eli garg reenhee gedergenь ygenyyd ba medyylelı gon xaişalmal ysegyy xioozo xolbөhon xoino elıilexe.

Ene meetodeer hu xyyged yge xaraad ta şaza hurxa bişe, tus uridşalan seezeer hais lizlaza, tanilsaad, un lexe baina.

Iime janzaar anaral tetiis meetod xereglez xeleer bagaşuudii yse gabal zoxixo geze bo Zygөөr, ene meetodi jixenxi hurguulinuud regledeg boloodyi bai rehee, tus meetod xe tuxai toboizo garhan : nөө xyrter manai oloı narta eli bişe Iime tula deere z zyilnyydii şyymzelez diingөө praaktika barimta bolgon buria gol xeleer bagaşuuli hurgaxadaa, jamar m za xeregle bel ylemze han tuxai xydөөgei o şanar „Buriaad-Mongol gazeetiin xuudahanda beze geze naidagdana

D. Mi

M.Matatxaanov.

Kolxoozoi ustaavii zybөөr bejelyylxe

„Xara xyrehegyi gazartai mo zo, xizaar ba respyyblikenyydei xydөө azaxuiji deeşelyylxe ba kolxoozuudii azaxuin-emxidxelei talaar bexizyylxe tuxai“ SSSR-ei Arkomsoveed ba BK(b) Paartiin CK-ai 1935 onoi dekaabriiin 19-nei togtoomzo bii baina. Soveedai ba paartin organizaacanuud bolbol, „kolxooz byride Staalin ustaavii joho daguulxa tediigeer bişe, imagta ynen bodoto xereg deere bejelyylze, tereeniii ebdehen ba xazagairuulhan zemeten xatuugaar xeheegdeze baigaa haa kolxoozii azaxuin emxidxelei talaar bexizyylze şadaxa“ geze tere togtool soo xelegdehen baina.

Manai Buriaad-Mongol respyyblikede Staalin ustaavii zybөөr bejelyylxe xereg jamar bainab? Arteeliin şine ustaavai johoor 3-daxi zilei azal xydelmeriee jabuulza baibaş, tereeniii ebdehen ba xazagairuulhan zigşyyritei faaktnuud mynөө xyrter yrgelzelhөөr baina.

1 kolxoozuud өөhedөө ustaavaa ebdene

Kolxoozdo xamtiin suglaagaar batalagdahan oroşo bagaşiin smeete geze baixa johotoi. Gexe zuuraa, mynөө yjede olon kolxoozuud smeete ygyigөөr xydelmerildeg zangaaraa.

Kolxoozoi pravlieeninuud bolbol myngen zөөri gargaşalxadaa tus byri statьjaagainь johoor gargaşalxa johotoi. Ygyişhaa, nege statьjaada nygөөde statьjaada myngen zөөrii şilzyylze oruulxa gee haa, kolxoozniguudai bygediin suglaanai zybşөөl erixe zergetei geze ustaav dotor bişegdehen baixa. Gebeş, kolxoozoi pravleeninuud ustaavai ene eriltii dyyrgedeggyi. Zarimandaa smeetiingee byxii statьjaanuudaar xeden xubi ylyy- gargaşa xeed baidag. Ustaavii narinaar saxixa jabadal bolbol kolxoozuudii bolьşeviig, kolxoozniguudii şangaşadaltai bolgoxo şuxala zorilgo. Kolxoozoi xytelberilegşed ba kolxoozniguud өөhedөө ustaavii ebdengyi bodoto deerenь bejelyylxe ujalgatai.

Gebeş, kolxoozniguud өөhedөө, ilangajaa kolxoozoi xytelberilegşed ustaavii zigşyyritegeer ebdedeg baixa jym.

Ustaavai 12-doxi statьjaa dotor xelegdexedee byxii myngen olzohoo zil byride 10- haa 20 proceent xyrter xubaagdaxa fondodoo tahalza oruulxa johotoi baigaa.

Ene bolbol kolxoozoi azaxuinь bexizeze, socialiis ed zөөrinь jixe bolzo baihanai gerşe myn bolxo baigaa.

Nege talahaa ene foondodo oruulnau myngenь gansaxan xuuşarhan zөөriiin gargaşii bygløөd baingyi, saadteenь azalai xeregselnyyd ba zebsegyydii xudaldan abxa, malai baira g. m. barixa arga şadal olgoxiin tuxai bodoxo xeregtei.

Nygөө talahaa xubaagdaxagyi foondodo 20 proceenthoo ylyy zoriuulaa haa kolxoozniguudai azalta ydөrte xubaagdaxa myngenь baga bolşoxo baina.

Bargazanai aimagai Kiirovei neremzete arteelь 1936 ondo өөriingөө kolxoozoi xubaagdaxagyi foondodoo 4,8 proceent tahalhan baina. „Trydoviik“ 5,4 proceent. Xiaagtiin amagai „Staraatelь“ geze kolxooz 5,1 proceent g. m. Iime baidalii ustaavii zybөөr saxihan, kolxoozoi intereesii xarahan uşar geze tooloxodo bolxoor gy? Jaaş bolxogyi. Ene metcer kolxoozoi niitiin intereesii xahaza, ustaavii ebdedeg. Iime baixada, baha kolxoozniguudai intereesii xahaza, ustaav ebdedeg uşarnuud bii.Zişeelxede, Exired Bulgadai aimagai „Soveedudai VII xural“ geze kolxooz xubaagdaxagyi foondodoo 34 proc., „Pytivood“ kolxooz 35,8 proc. tahalhan baixa jym. Eneenhee gadana, administraacan-ypravleeniiin gargaşii myngen olziin 2 proceenthoo ylyy bolgoxo erxegyi baihan aad, ene gargaşii tere toohoo 4-5 daxiza ylyy xubaahanai gemeer, bahal kolxoozniguudai intereesii xahahan kolxoozuud bii. Tede kolxoozuud „Kraasnii partizaan“ (Bargazan), Kaliininai neremzete kolxooz (Zakaamin), Dzerziinskiin neremzete kolxooz (Tynxen). Tynxenei aimagai 43 kolxoozuudai 20-nь administraacan - ypravleeniiin gargaşii ustaavta zaagdahan 2 proceenthoo xaliaahan baina. Administraacan - ypravleeniiin xydelmdrilegşedte azalta yderii ylyy olonoor temdeglexe uşarnuud bii.

Kolxoozniguudta ylyy gartar avaansa ygedeg geeşe jiye buruu. Xenen xydelmeriinь tylөө ygtexe johotoi myngeneinь 50 proceentii avaansalxa geze ustaav soo zaahan baixa. Gebeş, Exired Bulagadai aimagai 81 kolxoozuudai 46 kolxoozuudanь avaansii 50 proceenthoo ylyy gartar ygehen baina. Eneentei xamta, Staalinai neremzete kolxooz zilei hyyl de azalta ydernyydtee xubaaxa jyymejee sym avaansa bolgozo ygezerxihen baiba. Kiirovai neremzete kolxoozoi xytelberilegşed 204 proceent xyrter avaansa ygehen baixa jym.

Tynxenei aimagai 43 kolxoozuudai 37-nь kolxoozniguudtaa avaansa xubaaxadaa ylyy gartar ygehen Bargazanai aimagta by 69 kolxoozuudhaa oro ustaavai johoor abaa hen baina.

Kolxoozoi xytelb bolbol kolxoozniguudai hotoi jyymiinь y uşarnuud ali olon bii. aimagai „Avangaard“ naal“ g.m. kolxoozuu

Baira barilgada z dahan myngen zөөri lexe talaar ustaavi uşarnuud bolbol ton l baina.

Barilgada zoriuul myngen zөөrinyyd, xubaagdaxagyi ba pai dnuud, azalai suglu bişe zөөrinyyd. b udaan bolzoroor urii han myngen. Ene my edledeg kolxoozud baina.

Zişeelxede; Xoriiin 45 kolxoozuudhaa 30 vaariiin 1-ei medeegee tyxerig myngii zoriu johoor xereglegyi, 1 zuudanь 78007 tyxer gargaşalaad baiba. E lagadai aimagai 81 zuudhaa 60-nь 47572 myngii ug zoriuulal hoor gargaşalaagyi, 2 zuud 116846 tyxerigii b zahaa ylyyse gargaşalha Ene metiin faaktnuu zan, M- Şiber g.m. aim kolxoozuudaar neliee baixa. Ede faaktnuu

...aktorai xydelmeriiin zilei tyseb dyyrgexe

...ai respyyblikiin 37 MTS traaktorai xabarai taril-...yjede xydelmerilheneinь ...ee xaraxada: tarilgiin ty-...-154,1 proceent, bornoi-...-185,0 proceent, kylь-...alalgiin tysebii—143,1 ...nt gyisedxexe şadahan ...haa, zarim xydelmeriiin ...dyyrgeegyi, (gazar xa-...iin tysebii—99,2 pro-...diiskedelgiin tysebii—...roceent, zaloog xaxalxa ...55,9 proceent, paarai ne-...xaxalalgiin tysebii oroi-...1,7 proceent).

...lgiin yjede traaktoraar ...nerilexe tysebee olonxi ...yyd dyyrgeze şadaagyi. ...ar xydelmeriize, xoino ...dobon MTS-nyyd gexede ...n MTS (direektoranь La-...v), tarilgiin yjede gazar ...lgiin tysebii—22,1 pro... tarilgiin tysebii—40,7 ...nt, kylьtivaacadalgiin ty... -15,4 proceent, diiskedel-...ysebii—45,1 proceent, za-...axalza tariaa tarilgiin ty-...-2,1 proceent gyisedxe-...a paar xaxalalgiin tysebii ...o neges proceent dyyr-...i.

...xonoi MTS (direektorenь ...ost)bolbol tarilgiin yjede ...xaxalalgiin tysebii—57,0 ...nt, diiskedelgiin tysebii ... proceent, tarilgiin yjede ...gazar xaxalalgiin tyse-...,3 proceent gyisedxehen ...geş gektaar paar xaxalaa-...ladana, Zydxeliin MTS-...ktoranь Mynxiin), Xyr-... MTS (direektoranь Peş-...gyisedxelei talaar ton xo-...ngi, xamagai xoino şi-...ze jabana.

...im MTS-yyd traaktorai xy...riin tysebii jyynde du-...agaar dyyrgeneb? Traak-...xydelmeride hain jabahan, ... disceplíine şangaar saxi-...ede byteese xaruulza ja-...n traaktorai brigaada ba ...riistnuudta tuhalamza ...deggyi baina. Yligerlexe-...Zydxeliin MTS bolbol ta-...n xydelmeride staxaanov-...xydelmeriin byteese xa-...an, traktoriistnuud T. ...iin ba Maksarai V. geg-... paar xaxalalgiin yjede traaktoranь tyrxixe ba tylixe tohoor xangaagyi, xeden syyd-xe xydelmeriiinь haatuulhan bai na. Myn Agiin MTS-ei mexaa-niguudanь, erxim traktoriist Damba Daşiin abza jabahan traaktorai eldeb xeregselnyy-diinь xulagailan abaad, ondoo jabazagyi traaktorta xeze, xy-delmeriin xeden sag haatuul-han baixa jym.

Ene metiin, faaktnuud Ege-tiin, Booxonoi, Xyrbiin MTS-yydte yder byxende yzegde-deg—geze, xydee korespon-deentnuud manai redaakcada medeesene.

Gadana, zarim MTS-ei di-reekcenyyd bolbol traaktorai brigaadanuudai ba traktoriis-tnuudai xoorondo socialiis myriiseenei xydelmeri ogto emxidxedeggyi, staxaanovtanai xydelmeriiin dyrşelii, traakto-rai teexnike şudalza jabahan olon aarmi—xydelmerişedte xalan abxuulxa zorilgii dyyr-gedeggyi (Zydxeliin, Bişyy-rei, Booxonoi Xyrbiin MTS g.m.).

Mynee paar xaxalalgiin tyleb yje, eneenhee ulamza-luulan tariaanai xuriaalgiin kampaani dyte bolzo baina—geze MTS byxenei direekce mederexe, ton xariuusalgatai sagiinь baina. Xydelmriedee urdiinxi mete ohol nazagai-gaar xandaza, miln huuxa jaba daiii yndeheerenь usadxaxa sag jiree.

Iime bolxo tula, MTS-ei direektornyyd, traaktorai bri-gaadiin brigadiirnuud ba traktoriist byxen gazarai deede oorganuudai ygehen zaxiaa zaabarii ynen sexeer, bolьşe-viigşelen dyyrgexiin tylee daişalan temesexe johotoi. Ene zorilgii bodoto xereg deerenь bejelyylxiin uşaraa MTS-yydei xydelmeriiin byxii halbarida staxaanovtanai xydeleeji ula-maar delgeryylxe xeregtei. Eneegeer traaktorai xydelme-riiin zilei tysebii erxebişe dyyrgexe.

B. Žaboon.

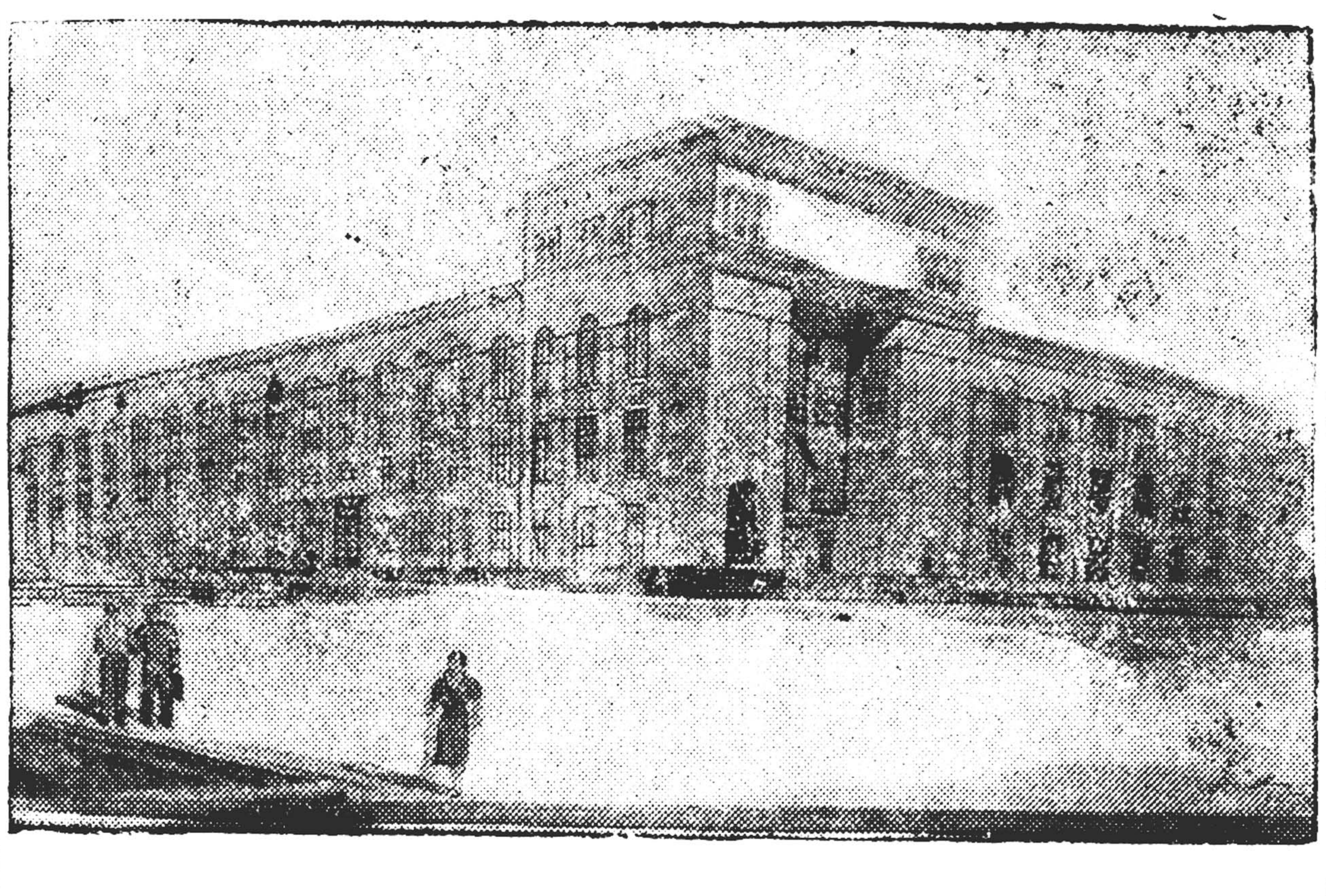

ZURAG DEEGR: Ulaan-Ydede barigdaxaa baigaa xebletei gerei projeekt.

Gurbadugaar taban zilei asuudalnuudii zybşen xelselge

Ulaan Yde—Erxyygei uhan zam

Gurbadugaar taban zil soo Selenge myren bolbol jixexen huuri ezeleze, eeriingee tyxel şaraiji xubilgaxa johotoi bolno.

Gurbadugaar taban zil do-tor uhan zamaar aşaa şirexe jabadal gurba daxin jixedxeg-dexetei xamta Selengiin paro-xoodstviin uhan zamainь eks-plotaaca 850 kilomeetr xyrter urgaxa johotoi baina.

Selenge myreniii saaşadaa ezemdelge ba ojooriinь gyn-zegyiryylxe xydelmeri, xadaa, syydnenyydei mynee 80-90 santimeetr uhanda şingeed jabadaga' orondo 125 santi-meetr singeed jabaxa argatai bolgoxo baina. Baha mynee 250 toonn aşaa şirdeg baigaa haa oiriin zilnyyd soo 500-600 toonn şirexe bolxo baina.

Gurbadugaar taban zilde Selenge myrenei adagii ezem-dexe jabadal bol Baigal uruu orolgiin zaxada neeze ba Bai-galii hete garaad sexe Angar myren orolgiin zam neeze ygene. Iime xadaa gurbadu-gaar taban zil soo Selenge, Baigal, Angar gurbii xolbo-hon jixe xysetei şine magist-raalь neegdeze ba Ulaan-Yde-Irkyygei şuud sexe zam bii bolxo baina.

Gebeş ede yşee bygede bi-şe. Gurbadugaar taban zil soo aguu jixe uhan zam—Se-lenge, Angar, Enisei, Kaars-kiin dalai gexe metenyydii saşadaa ezemdexe tuxai asuu-dal şiidxegdexe johotoi. Gan-saxan Baigalda 336 gol gorь-xonuud orohon baidag. Ene meteer Selenge ba Angar myrenyyd xeden olon golnuu-daar xolbootoi bolxo tula xe-den olon rajoonuud, ceentr-nyydeer xolbootoi bolxo baina.

Endehee Irkyy xyrter sexe zam neexe jabadal bolbol ty-mer zamai traansportii neleed-gyi xyngedxexe baina. Mynee 3,5 milloon toonn gansaxan Ceremxooviin nyyrhen manai Ulaan-Yde asaragdadag baina. Eneenhee medexede niutagai aşaa teelgenyyd uhan zamai traansportaar şiregdedeg bol-xonь eli.

Gees haa, uhanai ede şine zamuudta—gansaxanş Selenge myrende jabaxa bişe, xarin dalaida jabaza şadaxaar taa-ruulagdaza xegdehen şine tii-pei baarzanuud xereglegdexe baina. Eneen tuxai haitar na-riaar xelsexe xeregtei.

Ede zamuudii ezemdexe xe-regte tuilai jixe zeeri garxanь damzaggyi. Gansaxan gazar maltalgiin xydelmeride 6 mi-lioon şaxuu tyxerig garxa bol-no.

S. Petroov

Agiin aimagai hurguuli-nuudii şalgaxa xeregtei

Agiin aimag dotorxi olon-xi exin hurguulinuudai hural salai şanaranь ton muugaar jababa. Huragşadanь 4-xi klaas dyyrgeze garxadaa oros xele byri jyyş medexegyi gar-dag baina. Eneenei şaltagaan jyyb gee haa, zarima hurguu-liiin bagşanar oros xele eehe-dee mededeg ygei şaxuu bai-na. Zarima bagşanaranь oros xele hain medexe baibaş oros xelii hurgagsanarta zaalgii xoi şo tatadag baina.

Yligerlexede, Şuluutain hur-guuliin bagşa nyx. Xonşonoi ba Argaliin hurguuliiin bag-şa nyx. Rinçenei, Aga-Xangi-lai hurguuliin bagşa Zam-saranai, Urda-Agiin hurguu-liin bagşa nyx. Ajuurzaniin gegşed sag yrgelze arxi uuxa ba xeşeelee jamarş beledxel-gyigeer yngeregdeg baina. Şuluutain hurguuliiin bagşa nyx. Xonşonoi gegşe hurguu-liingaa xeşeel xexiin orondo arxi, xaartaar sag yngergedeg baigaa.

Urda-Agiin hurguuliin er-xilegşe nyx. Ajuurzaniin geg-şe hurguuliiin huragşanarai ybedexedenь huragşadai ty-relxitedii lamada elьgeeze em asaruulaad huragşadtaa uulgaza baigaa. Ortiin hur-guuliin erxilegşe nyx. Şire-bazarai gegşe buu yrgeleed bi „Dotoodii xamagaalxa oor-gonoi xydelmerişen" geeşeb ge-ze jabahan baixa. jym. Hur-gagşanarai zyghee iime bol-xogyi jabadal gargaza baixa-danь aimagai gegeerelei tahagii daagşa nyx. Cebeenei gegşe medeheer baibaş xereg-lenegyi.

Iime tula BMASSR-ei Ge-geerelei Arxomaadai zyghee ene hurguulinuudai baidal tuxai anxaralaa tabiza xydel-meriinь şalgaza yzexe şuxala baina.

Xurdan-elşe.

...ozuud eehedee ustaavaa ...ebdehenei tuxai gerşelze ...n şadaxaar geze hanag-...

...aimaguudai baso ...uudai alban ga-...uud ba organi-...canuudai tyleeleg ...ustaavii ebdene.

...lxoozuudii xytelberilxe ...nuudai3 hariin hurguulida ...saza garhan kyrsaantnuu-...edeesel deerehee abza yze-...iime baina.

...yiin spiiske soo bagtaagyi ...ain dunda hurguuliin ba-...la kolxoozuudai 60-70 ki-...trhee barilgiin modii ty-...gyigeer zeelgehen baina. ...aminai aimagai Ylegşenei ...noi xysed bişe dunda hur-...iin barilgada kolxooz by-...5-6 xynyyd abtahan bai-... Aimag byride somonoi so-...ba hurguuliin bairanuu-...olxoozuud eehediingee ty-...eer tyleehegyigeer tylided ...gatai" şaxuu baina. Hur-...nuud bolbol „gazariimnai ...ruulagtii eehediingee yre-... tariaa tariza ygegtii" ge-...lxoozuudii baalaza, elde-...azal xelgedeg.

...SR-ei CGK ba AKS-ai 1936-...maartiin 4-ei togtooloi jo-...eregteişyyd 18-haa 45 na-...yrter, exenernyyd 18-haa ...naha xyrter xargii zamai xy-...eride xabaaduulagdaxa jo-...l baihan. Tiigebeş, zara na-ha xyrhen kolxozniguud ybe-ged, xygşed xargii zamai xy-delmeride xabaaduulagdadag baina. 1933-1934 onuudta xar-giin xydelmeri dyyrgeegyin tylee myngiinь nexeze abdag uşarnuud bii (Alair, Zede). Ene bolbol ton xuuli bişe aaşanuud myn.

SSSR-ei CGK ba AKS-ai tog-tool soo „xargiin xydelmeride kolxozniguud ba ymsiin azal-tan 15 kilomeetriin zoonhoo, mori şar g.m. 30 kilomeetriin zoonhoo, aşaanai avtomaşiina-nuud 60 kilomeetriin zoonhoo xabaaduulagdaxa johotoi" ge-xelegdehen baina. Tiime bai-baş 80-100 kilomeetrhee xargiin azalda zoniii xamaaduuldag uşarnuud bii (Olьxoon), Kabaans kiin aimagai Batuurinskiin selь-soveedai kolxoozniguud Barga-zanai aimagta oşozo xargiida xydelmerilne (45-60 kilomeetr) Somselьsoveed ba potreb-kooperaaciin xydelmerilegşed gyrendee hain duraar tariaa xudaldaxa xeregii ujalgatai ty-seb bolgood kolxoozuudta xu-baaza ygedeg.

Žargalantiin (Selenge) somo-noi soveed 3 anguuşanii ygeg tii geze „Xubisxal" kolxoozii ujalgalaa. Tede 3 anguuşanai 1-nь pooliin brigadiir jym. Aimag byri şaxuu aimagai ga-zarai tahaguud ba somonoi soveeduud nege kolxoozhoo, nygeedxidenь yrehenei ba st-raxovai foondii urihaar abza ygeed, busaalgaxa geze hanaa-gaa tabidaggyi. Aimag byride kolxoozuud somonoi soveeduud-ta ulaa xaraxa, eldeb naidal-gatanarii ulaaldag baibaş ene-neigee tylee negeş mynge aba-daggyi. Žişeelbel BK (b) Paar-tiin Olьxoonai Aikoomoi sek-retaarь bolbol Kiirovai nerem-zete kolxoozoi paara morioor xeden olon kilomeetr jabaad, negeş mynge tyleegyi. Agiin aimagai Budlangiin somonoi tyryylegşe Bytylziijev gegşe Kaarl-Maarksai neremzete kol-xoozoi egeen hain moriiinь sag yrgelze unadag. Kolxooz-niguud somonoi seveedto ty-leberigyigeer stooroz bolzo bai-dag Bagşanar ba bişe alba xaagşad kolxoozhoo kolxoozoi sengeer edixe xool abdag g. m. uşarnuud ali olon.

III Gazar tariaalan gai arkomaad, terenei niutagai oorganuud ustaavii ebdene.

Gazartariaalangai Arkomaad bolьol, azalai sugluulalta ba myngenei kapitaalin garga-şalalga kolxoozuudta xereglegdexe jabuulgii ali byri beje-lyyldeg baina.

Ede jabuulganuudş muu bişe hain, teed kolxoozuudta yiled-beriin tyseb oroşo-garşiin smee ta xolxoohonoi hyyleer xyrze oşodog.

Iimenyyd faaktnuudii nerel-xede;

Ylterte mal xudaldan ab-xiin tula kolxoozuudta myngen zeeri elsyylxe tysebii BMASSR-ei AKSai maartiin 25-da batal-han, kolxoozuud yiledberiiin-geş tyseb, orşo-garşiingaa smeetii zoxiooz yni dyyrge-hen baixa jym.

Xoriin aimagai kolxoozuud yylterte malii 115 mingan ty-xerig xyrter xudaldan abxaar tyseblehen baixadanь, Gazar tariaalangai Arkomaadai tyseb 412 mingaar batalagdaad mal xudaldaza abxii ujalgalna.

Milioraacan xydelmeriin, tybxinelgiin jabuulganuud ai-maguudta xezee xoino xozom-dozo xyrgegdedeg.

IV ustaavii ebdegşed tei xairgyigoor teme-sexe.

Ustaavii ebdexe jabadaltai temesexe ba revoliyycen xuu-liii bexizyylxe xeregtei imagta yrgen niite kolxoozniguud by-gedeeree xandalsaa haa ustaav zybeer bejelyylegdexe baina.

Xuuli bişe ba dura zorgooroo aaşalxa jabadalii gansaxan arad niitiin tuhalaad baigaa haa usadxaza şadaxabdi geze Leenin zaahan baina. Ustaavii zybeer saxixiin ba paarti ba zasagai zaabarii direktiivnyydii bodoto deere bejelyylxiin ty-lee temesexiin tulada, kolxooz-niguud eehedee ustaav ba tede direktiivii haisa medexe joho-toi. Tiime tula kolxoozoi xy-telberilegsed ba Gazartariaa-langai Arkomaadai sisteemiin byxii xydelmerilegşed ba kol-xoozoi ustaav, paarti ba zasa-gai direktiiv byxeniii kolxooz-niguudta sag yrgelze oilguul za baixa johotoi.

Kolxoozniguud bolbol orşo, garşiin smeetii todoor dyyrge-xe tuxai kolxoozoigoo xytelbe-rilegşedte erilte xexe. Tyseb ba smeeta bolbol kolxoozoi azaxuin byxii aza baidalii xa-ruulhan dokymeent bolxo tu-ladanь, tyseb ba smetiin bodo-to dyyrgeltii şalgaltiin ko-miisanuud şalgaza baixa jo-hotoi.

Gazartariaalangai Arkomaad ba terenei niutagai oorganuud (AGT, MTS) eldeb jabuulga xemzeenyydii tyseblexedee ustaavii ebdexe bişe saxixa kolxoozoi tyseblelge finaansiin dissipliinii unagaaxa bişe, be xizyylxe johotoi. Enenei tulada jixeş jyme xereggyi—gansaxan, ede xemzenyydee kolxoozuudta sag bolzor soonь xyrgexe xe-regtei.

Kolxoozniguud ba kolxoozoi xytelberilegşed ustaav soo zaagdahan byxii erxejee ede-leze, ustaavii ebdegşedtei niuur saxingyi şuud temesexe johotoi. Zarim negen kolxoozoi tyryylegşed, somonoi soveeduud tyryylegşe, aimag rajoonoi naidalgatanarii gomodoxodo ajagyi batybegtei geze tooldog. Ene buruu yzelii ogtolon xa-jaxa xeregtei.

Ispaanidaxi froontnuud deere

(TASS-ai medeeselnyydhee)

Centraalin froont

Ijyyniin 14-nei yder 20 faşiis samoliooduud Madriidta naliood xexii zabdaxadanь zasagai istrebiitelьnyyd ugtan garza terjelyylbe.

Taaxo golhoo urduurxi seektorto baihan yimyyleeşenei aviaaca ba artilieeri bolbol ijyyniin 14-nei ygleegyyr respyyblikiinxinei poziicii boombodobo. Respyyblikiinxin zaaş suxaringyi baiza, yimyyleeşenei poziicii artileeriaar buudahan baina.

Biskaajiin froont

Ijyyniin 14.nei yder yimyyleeşen ba interveentner eeriingee artileeriin aviaacada tuhaluulan dobtolgoo yrgelzelhen baina. Respyyblikiinxinei seregyyd gurimtaigaar xariaad, temeselee yrgelzelze baina. Respyyblikiin seregyydei moraalin baidal erxim hain.

Ijyyniin 14-nei ydeşelen Bilьbaao goorod şadar ysed şanga temesel bolzo baigaa.

Goorod dotoroi grazdaan zon megden tebdengyi amagalan taiban azallaza baina. Byxii goorod oboroonodo beledxeltei. Ijyyniin 14-nei ydeşiin 10 çaasta kanonaada (yxer buugaar buudalga) daxin exilee.

Respyyblikiin seregyyd kontrataakanuudii xeheneigee eseste yimyyleeşenei dabşaltii ali olon gazarnuudta zogsoogoo geze Aangliiin gazeetanuud medeesene.

„Deili telegraafai“ korrespondeentiin medeesehenei johoor, baaskiin seregyyd bolbol yimyyleeşenei symeren orohon nege gazarii bytyylze bataльoon seregeinь suxarixa zamiinь tahalaad xuu pleende abba. Aangliiin gazeetanuudai korrespondeentnuud bolbol baaskiin seregyydei erelxeg zorimgoijiinь gaixana.

ZURAG DEERE: zavood teeşe oroxoo zabdahan ştrejkbreexernuudii xydelmerişed haatuulza baina. *(Sojuuzfoto).*

Ijyyniin 14-nei hyni 20 mingan exener, xyyged ba xygşed Bilьbaao goorodhoo Santandeer abaaşagdaba. Ene zeelgii aşaanai maşiinaar, xudaldaanai syydnenyydeer, traalьşiguudaar, zagahaşanai ongosoor jabuulhan baina.

„Deili Ekspreesei“ korrespondeentiin medeesehenei johoor, Bilьbaao goorodii germaanida xegdehen arban xojor diyimiin snariaadaar buudaba. Iime snariaad Alьmeeriii buudaxahaa bişe tee xaanaş xeregledehen uşar baigaagyi.

Argoonai froont

Argoonai froont deere respyyblikiinxinei istrebiitelьnyyd bolbol 30 „Fiaat“ samoliooduudii buudaldaza, 7-nь unagaaba. Өөhedee 4 istrebiitelьnyydee aldaba. Respyyblikiin xojor liiodçiguud aluulhan ba xojoronь paraşuudaar өөhediingөө seregyyd soo buuhan baina.

Yimyyleeşen buu zebsegei tuhalamza abhan zandaa

Pariiz, 17. (TASS). Ijyyniin 14-de ispaaniiin oborooniin miniisterstve tusxai medeesel tunxaglaba. Tere medeesel soo xelegdeheniinь: Ispaaniiin xuulita zasagii gazaaşalxa gehen arga bolxo xamaaralsaxagyin xelseenei baihaar baitar yimyyleeşen bolbol hyylei xeden haranuud soo germaaniiin ba itaaliiin samoliooduudii xodo abza, өөhediingөө aviaacii 4 daxin xysetei bolgobo. Myn tereşelen yimyyleeşenei artileeri yrgedeze avtomatiis buunuudai too olon bolbo.

Ene zebsegzyylel bolbol Portugaali ulasai xile damzan garza jirene. Ygeiş gebel yimyyleeşenei ezeleed baihan gazarai poortnuudta sexe jirene. Seregei zebsegii germaaniiin syydnenyyd gy ali itaaliin zasagai medelde yimyyleeşenei ygehen paroxooduud şireze baina. Itaaliin zasagai medelde ygtehen ene paroxooduud xojor dokymeenttai ba xojor tugtai jabadag gebel: Kontroolь xinamziin zoonodo oroxohoo tyryyn itaaliiin paroxood xebertei bolzo itaaliiin tug xadxaad jabadag, zoono soo oroxodoo ispaaniiin tug xadxaad jabadag baina.

Baasknuudai oron dotor ton jixexen zebseg byridxegdeze baina. Amagalan huuhan grazdaan zoniii xojor hariin torşo soo amiiingaa gamgyi boombodozo galzuu dobtolgo xeheneigee eseste yimyyleeşen bolbol Bilьbaao teeşe dytelen xazuudanь oşozo şadaba.

„Esestee xyrter temesexe“

Loondon, 15 (TASS). ysgelder hyni baaskiin zasagai tyryy Agiirre bolbol baaskiin seregyydte raadioogoor xandaza, esestee xyrter temesexii uriaalba. „Zasagai gazar bolbol baidalai tusgaar tygşyyriltei bolhii xaraadaa abza tahalgaraigyi xuraldaad, өөriingөө xeregte bata etigel zorigtoigoor zyrilte xexe geze negen hanalaar şiidxebe. Ene manai tesel baasknuudai tyxe zorilgojoo mederehenei gerşe, ulas orondoo duratai baihanai gerşe bolzo ygexe baina. Tiime tula, baaskiin soldaaduud өөriingөө ujalgii gyisedxexe xeregte nege amiaar amilaza bejee xairlangyi temesexe johotoi“ geze Agiirre medyylbe.

Moskvaagai gazeetanuudhaa

Ukraiiniin velosipeedei tyyrei (urildaanai) eseslelgiin dyn iime: Kiijevte staartalhan 17 komaandnuudai 15-nь Finiişdee xyrze jirebe. Tyrgen jabadalai maşiinaar jabagşadhaa şagnagdaaşadanь: oordento Riibaalьçenko (Odeesa)—negedexi priiz, Saveelьjev (kiijev), Agranooviç (Xaarьkov), SSSR-ei şempioon Geejnmaan ba Graçoov (Kiijev). Xargiin velosipeedeer jabagşadhaa şagnuulagşad: kolxooznig Ytoos (negedygeer priiz), Bykreejev, Petreenko, Solovьjoov ba Tkaçoov (bultadaa Xaarьkovainxid).

(„Praavda“)

Ordzonikiidziin neremzete paroxood xedeg zavoodta (Leningraad) „Iosif Staalin“ geze ledokool xegdeze dyyrexee baina. Ene ledokooloi mexaniizmii zavoodai ceexnyydte sugluulža baina.

(„Izvestijaa“)

Gryzlinei iskyystviin arban xonog

ZURAG DEERE: Azalai Ulaan Tugai oorden xaira abagşad: Saara Işintyraajeva, Tamaara Xanyym ba Xaliima Nasiirova. (Sojuuzfoto).

Tataurovai „Zolotoprodsnaabai“ şoviniistanuudii şangaar xeheexe

Tataurovai „Zolotoprodsnaabai“ xytelberilegşe Poliivko A. A. gegşe Buriaad-Mongol zonhoo yndehen kaadrii beledxexe tuxai juuş xedeg ygei, xarin Buriaad xydelmerişedөө eldeb janzaar xabşaxa metiin şoviniis yzel gargaza baina. Terenei aparaadta jyredөө 7 Buriaaduud xydeldeg baigaahen (byxii aparaadanь 57 xyn baixa). Yngeregşe main 15-da Buriaaduudaa albanhaanь gargaba (Ubaşeejev, Ystiinov, Taturov ba busad). Edeeniii albanhaanь gargahan şaltagaaniinь xadaa „ştaad xahagdaxa johotoi bolbo“ geze gargahan baina. Ene bolbol ynendөө tiime bişe, xarin Poliivko gedegei өөriingөө şoviniis jabuulgii bejelyylze baihan xereg bolno.

Tere, „ştaad xahagdalai“ geze 5 Buriaaduudii albanhaanь gargahanaigaa hyyleer 6 orosuudii albanda abhan baina. (Pavlooviç, Baiborodin, Bagdaanov, Balsynoovski, Matveejev, ba Ivanoova gegşed) ede 6 xynyyd bolbol bultadaa Paliivkoogiin tanilnuud baigaa.

„Ştaad xahagdaxa bolbo“ geze albanhaanь gargagdahan Buriaad Ubaşeejev Bazar Sada gegşehee Paliivkiin nere deere bişehen guilta dotoronь iigeze baina—, „bi niodonon zilei nojaabri harahaa tanaida xydelxedөө negeş ono daaltatai azalda baigaagyib, anxan rastasoovşçg, udaataiнь kartoteetçig ba tereenei hyyleer bişegei xydelmeride orood, xamagai hyylde bişeg zөөdeg xyn bolood baitaranь taa „ştaad xahagdaxa“ bololoi, albanhaaş gargabab gehen prikaaza sonosxohon baigaata—geze bişehen baina,

Eneenei hyyleer Ubaşeejevii tendexi magaziinai bakalein tahagai naimaalagşa bolgozo abhan baixa, jyre Ubaşeejev bolbol eneenei urda tee nai-maanai gazarta ogto baiza yzөөgyi, jamarş dyreşelgyi jixexen jadalsaza baixadanь xenş tuhaladag ygei baigaa. Iigeze baitaranь baha ynөөxi Paliivko gedeg prikaaza bişeze operatiiv yçoodoi tahagii daagşa Kyrbaatovto daalgahanь—„Miniii orologşo Bagdaanovtai xoorondiin eb muudahanainь tula Ubaşeejevii albanhaanь gargaxa johotoi“ —geze zaxiraad gargaza orxihon baina. Tere Poliivkiin orologşo Bagdaanov eneenei urda tee Zidiin aimgyisedkoomol tyryylegşe baihan trockiist xyn baixa jym. Baha Bagdaanov bolbol nege jaaraltai teligraamiin 15 xonog soo өөriingөө gerte daraza baihanaa gente nege yder terenee asaraad, Xyrbaatov geze Buriaad albaxaagşada—„şi eneeniii ene yder 12 sag boltor erxe bişe dyyrge“—geze ygexedenь, tereeniinь yzөөd, durasagşa bolzor soo jaabaş dyyrgeze xyşe xyrgegdexegyi baina. Zygөөr tiixeteinь adli Bagdaanov bolbol Kyrbaatovii eldeb muuxai xaraalaar xaraahan baixa.

Myn ene meteer Xalbaajeva, Şargaajev, Bagdyyjev geze buriaaduudii albanhaanь gargahan ba baha Darmaajev, Zerbakoov, Şagaajev gegşedii albanhaanь gargaad, өөhediingөө tanil „hain nyxed“—Nazaarov, Filiipov gegşedii abhan g. m. faaktnuudjixe olon baina.

Uşar iimehee, yndehen kaadrii beledxexe xeregte xoroto sedxeleer zoriuuta haad uşaruulza baihan Poliivko, Bagdaanov ba busadai xeregii myrden eliryylze xuuliiin xemzee abxa johotoi.

An. Alagyiski.

XROONIKA

BK (b) Paartiin Goorьkiin mozkoomoi pleenym deere Mozkoomoi negedygөөr sekretaarьta Kaganooviç J. M. xojordugaar sekretaarьta Ogyrcoov K. M gegşed hungagdaba.

ŞUXALA ZAHABARI

Manai gazeetiin ijyyniin 17-nai 137 noomirta tunxaglagdahan „Komsomoloi oorganuudai hungaltanuudii emxidxexe tuxai“ zaabariiin 2 zyilei „a“ tahalbarida skoovka soo „xaana, komiteeduud biib“ geze garhaniii „xaana komiteeduud ygeib“ geze zahaxa ba 11 zyilei hyylde „... baixa johogyi“ geheniii „... baixa johotoi“ geze zahaza unşaxa.

BURIAAD-MONGOL GYREN XEBLEL

I. V. STAALIN

Paartin xydelmeriiin tuunuud tuxai ba troc ba bişe bişe xojorniuu niii usadxaxa xemzeeny tuxai.

BK (b) P-iin CK-ai Pleenyme 1937 onoi maartiin 2-5-da hen elidxel ba tygesxelei yge

Sen 40 mynge.

„Burkniigiin“ byxe tal guudta xudaldana.

SSSR-ei ba RSFS ei CEENTRSOJU ZAI PREZIIDIYM MEDEESEL

ED XEREGLEGŞED KOPERATIIVAI BY DE GEŞYYDTE

1936 onoi Mai hara pai oruulaltii sugluul daa, maarkiin sisteem abadag jabadal helgeg ze, myn onoi ijyylь nai yderhөө pai oru tii abaxa niitiin şine ho togtoogdohon baig Ene johoor bolbol im ta kbitaanca ba tereen xamta veedomostь de bişeze abaxa johotoi loo. Gebeş, zarima o nizaacanuudta ene joh pain mynge abadag uşar todorhon bai Tiime tula, өөriingөө d do şatiin organizaacani ba koperatiivai byg geşyydte Ceentrsojuu preziidiymei medeesexe

1. Pain oruulalga bol selьpoogai ştaa xydelze baigşad (laa erxilegşe, kaznaşai, ryylegşenereer) abta tede bolbol selьpoo pravlieeniaar batalag xa johotoi.

2. Pain oruulalga a xadaa gansaxan kvita caar abxa, terenь 3 hegeer bişegdexe: tere negiinь koperatiivai magaar batalagdaza oruulagşada ygtexe jo toi.

3. Tereentei xamta lehen pain myngenei ji tusagaar veedomo deere bişexe, tere ve mostь deerenь pai or lagşa paişag erxebişe raa tabixa johotoi.

4. Deere dursagda kvitaanca ba veedomo hee bişe jamarş do meentaar pain oruul abtaza bolxogyi, xere pain oruulalga abxa ene johoor abdag uşar toxiooldoohanь şaguud pai tylexehee saxa erxetei baina.

Ceentrosojuuza preziidiym

Mynөөder

Kinoo-teaatr

„Erdemde“

Arbangarba

„Progreeste“

Altan nuur

Xariuusalgata redaaktor G. BELЬGAAJEV.

Noomer gargagşa N. CEVEENEI Verstaalagşad: D. BALDAANOV, C. DAMBAAJEV. [illegible] Ypolglavl